

φιλοκαλικά σταχυολογήματα

40

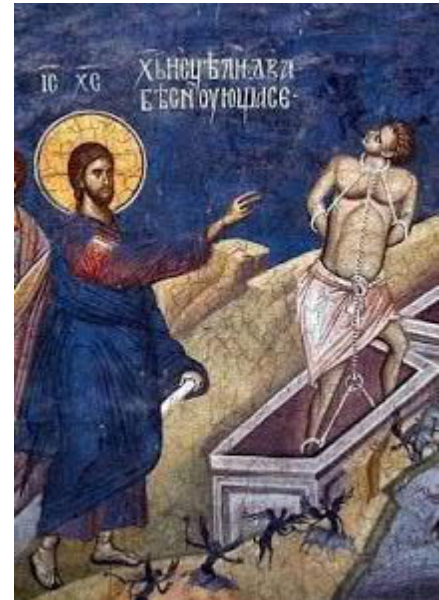
2020.7

...διαβάζω...ακούω...καταγράφω

"ἔδοξε τοίνυν ἡμῖν τὰ ἐκ φιλομαθείας συνενεγκεῖν εὐρήματα" (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας)

θαύματα ἐν κρυπτῷ

Κάποτε ἔφεραν ἓναν δαιμονισμένο στὸν ἀββά Λογγίνο καὶ ἐκεῖνος τοὺς εἶπε: «Τί μπορῶ νὰ κάνω ἐγὼ γιὰ ἐσᾶς; Πηγαίνετε καλύτερα στὸν ἀββά Ζήνωνα». Ὅταν λοιπὸν πῆγαν στὸν ἀββά Ζήωνα, ἄρχισε ἐκεῖνος νὰ προσεύχεται καὶ νὰ ἐξορκίζει τὸν δαίμονα νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Σέ μιὰ στιγμή ὁ δαίμονας, χρησιμοποιώντας τὰ φωνητικὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου πού εἶχε καταληφθεῖ ἀπὸ τὸ δαιμόνιο, φώναξε: «Χά, μήπως νομίζεις, ἀββά Ζήων, ὅτι ἐξαιτίας σου βγαίνω; Νά, ἐκεῖ πέρα προσεύχεται ὁ ἀββάς Λογγίνος, παρακαλώντας τὸν Θεὸ ἐναντίον μου καί, ἐπειδὴ φοβᾶμαι τίς προσευχές του, βγαίνω. Ἀλλιῶς, οὔτε ἀπάντηση δὲν θά σοῦ ἔδινα».¹

Ὁ ἀββάς Λογγίνος προτίμησε νὰ μείνει στὴν ἀφάνεια, ἄφησε τὰ παράσημα γιὰ τὸ Ζήωνα. Τελικὰ ὅμως 'προδόθηκε'. Δὲν τὰ κατάφερε οὔτε στὴν περίπτωση τοῦ παρακάτω θαύματος πού ἀναφέρεται σ' αὐτόν.

τί θέλεις τὸν ἀπατεώνα;

Κάποια γυναίκα πού ἔπασχε ἀπὸ καρκίνο τοῦ μαστοῦ ἄκουσε γιὰ τὸν ἀββά Λογγίνο καὶ ἤθελε νὰ τὸν συναντήσει. Ὁ γέροντας καθόταν τότε στό Ἔνατο τῆς Ἀλεξανδρείας. Καθὼς ἡ γυναίκα τὸν ἀναζητοῦσε, ὁ μακάριος γέροντας ἔτυχε νὰ μαζεύει ξύλα στὴν ἀκροθαλασσιά. Μόλις ἡ γυναίκα τὸν βρῆκε τὸν ρώτησε: «Ἀββά, ποῦ μένει ὁ ἀββάς Λογγίνος, ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ;», χωρὶς νὰ ξέρει ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος. Ἐκεῖνος τῆς εἶπε: «Τί τὸν θέλεις τὸν ἀπατεώνα; Μὴν πᾶς σ' αὐτόν, γιατί εἶναι ἀπατεώνας. Ὅμως, τί πρόβλημα ἔχεις;» Ἡ γυναίκα ἔδειξε τὸ πάθος τῆς καὶ ἐκεῖνος, ἀφοῦ σταύρωσε τὸ μέρος πού ἔπασχε, τὴν ἔστειλε στό καλὸ λέγοντας: «Πήγαινε, καὶ ὁ Θεὸς θά σέ θεραπεύσει· γιατί ὁ Λογγίνος

¹ Εὐεργετινός 3, 286-7.

σέ τίποτε δέν μπορεί νά σ' ὠφελήσει». Ἔφυγε ἡ γυναίκα πιστεύοντας στόν λόγο του καί θεραπεύτηκε ἀμέσως. Μετά ἀπό αὐτό, ἀφοῦ διηγήθηκε σέ κάποιους τό γεγονός καί ἀνέφερε τά χαρακτηριστικά τοῦ γέροντα, κατάλαβε ὅτι αὐτός ἦταν ὁ ἀββάς Λογγίνος.²

μέ προσήματα

Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι Κοσμάς καί Δαμιανός³ θεράπευαν ἀμισθί κάθε εἶδους ἀσθένειες. Τά φάρμακα ἀπό βότανα καί οἱ ἀλοιφές πού χρησιμοποιοῦσαν ἦταν μόνο τό πρόσχημα γιά νά καλύψουν τό θαῦμα πού ἐνεργοῦσαν μόνο μέ τήν ἐπίκληση τοῦ Ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ. Ἄνθρωποι καί ζῶα εὑρίσκαν θεραπεία σέ νοσήματα, συχνά σπάνιες καί δύσκολες περιπτώσεις. Τό γεγονός ὡστόσο ὅτι δέν ἀποκόμιζαν χρηματικά ὀφέλη ξεσήκωσε τούς γιατρούς. Χάναν ἐκεῖνοι τίς δουλειές τους ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν στους Ἀναργύρους πού ὄχι μόνο ἦταν ἀν-ἀργυροί (δέν παίρναν ἄργυρια)⁴ ἀλλά καί θεράπευαν νοσήματα πού ἀδυνατοῦσαν νά θεραπεύσουν οἱ ἐπιστήμονες. Τελικά, οἱ ἡττημένοι, ἐπιβουλεύθηκαν τή ζωή τῶν ἁγίων, μόνο πού ἔτσι ἔγιναν αἴτιοι νά ἀξιωθοῦν ἕνα ἀκόμα στεφάνι, τοῦ μαρτυρίου. Ὁ ἴδιος ὁ ζηλόφθονος δάσκαλός τους ἐπινόησε τόν τρόπο νά ξεμπερδεύει μέ τήν ἀντίπραξη· τούς θανάτωσε χτυπώντας τους μέ βαριές πέτρες.

Ὅταν βασιλεύει ὁ θεός τῆς φιλ-αργυρίας, οἱ ἐποχές ἀντιγράφουν ἡ μία τήν ἄλλη, πράγμα πού τό βλέπουμε χειροπιαστά σήμερα.⁵

² Γεροντικό, Λογγίνος, δ'.

³ Ἡ μνήμη τους τήν 1η Ἰουλίου (μαρτύρησαν στή Ρώμη). Ὑπάρχουν ἄλλα δύο ζεύγη ὁμωνύμων Ἀναργύρων (Κοσμά & Δαμιανού) τῶν ἐξ Ἀσίας (1η Νοεμβρίου) καί ἐξ Ἀραβίας (17 Ὀκτωβρίου).

⁴ Ὁ ἄργυρος χρησιμοποιήθηκε γιά τήν κοπή νομισμάτων, ἐξ οὗ καί ἄργυρια' τά ἀσημένια νομίσματα – χρήματα. Ὅταν ἡ ποιότητα τοῦ ἀργύρου ἦταν ἀκατάλληλη γιά κοπή νομισμάτων, τότε ὀνομαζόταν ἄσημος ἄργυρος, δηλ. ἀσφράγιστος ἄργυρος, χωρίς σῆμα, πράγμα πού ὀδήγησε στή συγγενική λέξη ἄσημι' (Μπαμπινιώτη, Ἑτυμολογικό λεξικό).

⁵ Latysev II, 126: «Οἱ τήν ἰατρικήν πάντως φιλοπονοῦντες, κενά τά ἑαυτῶν ἐργαστήρια βλέποντες καί ἀπράκτους ἑαυτούς καθημένους· εἰς τί γάρ καί εἶχον οἱ νοσοῦντες αὐτοῖς προσιέναι, καί μισθοῦς ἀπαιτοῦσι καί μηδέν ὠφελοῦσι; διό δὴ πάντες πρός τούς ἀναργύρους ἔτρεχον, τούς ἀναργύρους ἠγάπων, τούς ἀναργύρους ἔβλεπον, τήν παρά τῶν ἀναργύρων ἐλάμβανον ἴασιν καί χαίροντες ἐπανήεσαν οἴκαδε».

Θεραπείη τόν αὐτοκράτορα

Ὁ ἅγιος Σαμψών⁶ θεράπευσε ἀπό βαρεῖα ἀσθένεια τόν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανό (527-565), ὁ ὁποῖος ἔχοντας χάσει κάθε ἐλπίδα ἀπό τούς ἐπίλεκτους αὐτοκρατορικούς γιατρούς εἰδοποιήθηκε σέ ἐνύπνιο νά καλέσει τόν ὄσιο στό παλάτι. Ἦταν ἀρκετό νά ἐπιθέσει τό χέρι του ὁ Σαμψών στό μέρος ὅπου ὑπέφερε ὁ αὐτοκράτορας γιά νά γιατρευτεῖ στή στιγμή. Ἐπειδή ὡστόσο ὁ ὄσιος ἐπιθυμοῦσε νά ἀποφύγει τούς ἐπαίνους ἔβαλε ἐν συνεχείᾳ λίγη ἀλοιφή, ὥστε νά μὴν ἀποδοθεῖ τό θαῦμα στίς δικές του ἰκανότητες. Ὁ ἡγεμόνας μὴν ξέροντας πῶς νά ἐκφράσει τήν εὐγνωμοσύνη του θέλησε νά τόν γεμίσει χρυσάφι, ἀλλά ὁ ὄσιος τοῦ ἔστειλε πίσω τά δῶρα λέγοντας: «Θέλεις νά μοῦ προσφέρεις ὅ,τι ἀπέρριψα ἀπό ἀγάπη γιά τόν Θεό;» Καί τοῦ συνέστησε νά χρησιμοποιοῦσε καλύτερα τά χρήματα στήν ἀνέγερση ἐνός νοσοκομείου, δίπλα στό χαμόσπιτό του, ὅπου θά μπορούσε νά δέχεται ἀξιοπρεπῶς τούς ἀρρώστους καί τούς φτωχοῦς. Ὁ αὐτοκράτορας συναίνεσε μέ ἐνθουσιασμό.

ἔκανες τόσο δρόμο!

Ἐνας ἀδελφός πού εἶχε δαιμόνιο ἐπισκέφτηκε τόν ἀββά Συμεών τό Στυλίτη στό Θαυμαστό Ὅρος, γιά νά κάνει εὐχή ὑπέρ αὐτοῦ καί τοῦ ἀποδιώξει τό δαίμονα. Τοῦ λέει ὁ ἀββάς Συμεών: «Ποῦ μένεις;» Λέει ὁ ἀδελφός: «Στή Ραϊθῶ». Ἀποκρίθηκε ὁ γέροντας: «Ἄπορῶ, ἀδελφέ, μέ τόν τόσο κόπο πού ἔκανες καί τόν τόσο δρόμο πού διάνυσες, γιά νά ἔρθεις σέ μένα, ἄνθρωπο ἀμαρτωλό, ἐνῶ ἔχεις τέτοιους πατέρες στή λαύρα σου. Πήγαινε λοιπόν στόν ἀββά Ἀνδρέα καί βάλε του μετάνοια νά προσευχηθεῖ γιά σένα κι ἀμέσως θεραπεύεσαι». Τότε ὁ ἀδελφός πῆγε στή Ραϊθῶ, ἔβαλε μετάνοια στόν ἀββά Ἀνδρέα, καθώς τοῦ εἶπε ὁ ἀββάς Συμεώνιος, καί εἶπε: «Προσευχήσου γιά μένα, ἀββά». Τοῦ λέει ὁ ἀββάς Ἀνδρέας: «Ἐλαβε τή χάρη τῆς ἰάσεως ὁ ἀββάς Συμεώνιος». Καί μόλις προσευχήθηκε, καθάριστηκε εὐθύς ὁ ἀδελφός κι εὐχαρίστησε τό Θεό.⁷

Σέ μιά ἐποχή πού ἔχουμε γεμίσει θαυματοποιούς αὐτά ὅλα ἀκούγονται λίγο παράξενα. Ἴσως ὅμως ἔτσι ἦταν πάντα. Τό κοσμικό πνεῦμα ἀνάμικτο μέ τό ἀληθινό πνεῦμα, ὁ κοσμικός τρόπος μέ φτιασίδια ἀγιοσύνης.

⁶ Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Σαμψών τοῦ Ξενοδόχου στίς 27 Ἰουνίου.

⁷ Λειμωνάριο, 117.

Όμως οί συντεταγμένες τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι ἀπαράλλακτες καί αὐθεντικές.
Ἄββάς Ἡσαΐας:

«Ἐσύ ὁμως, πιστέ ἄνθρωπε, νά ἔχεις κρυφούς τούς κόπους σου, καί φρόντισε μέ πόνο καρδιᾶς νά μήν τούς πάρει ἡ γλῶσσα σου καί τούς παραδώσει στούς ἐχθρούς σου».⁸

Σέ κάποια σκῆτη τῆς Αἰγύπτου οἱ πατέρες ἔλεγαν πώς **«ἄν καταλάβαινε κανεῖς τήν ἀσκητική τους ἐργασία, δέν τήν εἶχαν πλέον γιά ἀρετή, ἀλλά γιά ἁμαρτία».**⁹

Ἦς γράψει τόν ἐπίλογο ὁ ἅγιος Ἰσαάκ:

«Ὅποιος ἐπιχειρεῖ τοῦτο χωρίς ἀνάγκη, παρακαλώντας τόν Θεό καί ἐπιθυμώντας νά γίνουν γιά χάρη του θαύματα καί δυνάμεις, εὐρίσκεται θῦμα τῶν πειρασμῶν τοῦ ἀπατεῶνος δαίμονος στή διάνοιά του, καυχησιάρης καί ἀσθενῆς στή συνείδηση...

»Ὅποιος θέλει καί ἐπιθυμεῖ τοῦτο μέ τό θέλημά του, χωρίς νά ὑπάρχει ἀνάγκη, ὀλισθαίνει ἀπό τήν γνώση τῆς ἀλήθειας.

»Διότι, ἄν αὐτός πού ζητεῖ εἰσακουσθῆ, καθώς ἀποτολμᾷ ἀπέναντι στόν Θεό, ὁ Πονηρός βρίσκει τόπο μέσα του καί τόν ὀδηγεῖ σέ σοβαρότερα ἄτοπα.

»Οἱ ἀληθινοί δίκαιοι ὄχι μόνο δέν ἐπιθυμοῦν τέτοια πράγματα, ἀλλά καί ὅταν τούς δίνονται, τά ἀποστρέφονται. Καί ὄχι μόνο φανερά δέν τά θέλουν αὐτά, ἀλλά οὔτε κρυφά μέσα τους δέν τά ἐπιθυμοῦν».¹⁰

⁸ *Εὐεργετινός* 3, 192.

⁹ *Ὅπ.παρ.* 3, 200.

¹⁰ Ἰσαάκ Σύρος, *Λόγος* 35 ΕΠΕ 8 Β, 135.

Ἐκδότης: Ἀρχιεπίσκοπος Γ.Ο.Χ. Ἀθηνῶν &
πάσης Ἑλλάδος Μακάριος
Ἐπικοινωνία: archbishopmakarios@gmail.com